

קָבֵץ

שיחות מוהרא"ש

במעלת הלמוד היומי בסדר התוספתא

*

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים,
אשר מתוך הנחל נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקון
העדרים, להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

אשר נשמעו מפי קדשו של כבוד קדשת

מרן מוהרא"ש שליט"א

יגלה ויפרסם מעלת הלמוד התמידי בששה סדרי התוספתא, ויזכיר את רבוי
דברי חכמינו הקדושים על זה, ויעורר מאד לקבץ לעצמו ב"ת נצחי לעלמא
דאתי עם שלשת הלמודים, ויחזק ויאמן את הלמוד הקדוש של תוספתא

בפרט.

יצא לאור ערב חג השבועות - תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש

חסידי ברסלב

עיר הקדש ירושלים תוכב"א

תּוֹסֵפֶתָא

מוֹהֲרָא"ש נ"י תְּמִיד מְעוֹרֵר אֶת כָּל תַּלְמִידָיו לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר
 בְּתוֹסֵפֶתָא בְּכָל יוֹם, כִּי יָדוּעַ לָנוּ מִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֵת גְּדֹל
 מַעֲלַת לְמוּד הַתּוֹסֵפֶתָא, שֶׁהוּא חֵלֶק מֵהַמְּסֻרֶת שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה
 שֶׁנִּתְּנָה לְמוֹשֶׁה בְּסִינַי, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה
 כב ס'מ"א), בְּתֵיב (דְּבָרִים מ, י): "וַיִּתֵּן ה' אֵלַי אֶת שְׁנֵי לוֹחֹת הָאֲבָנִים
 בְּתַבִּים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים וְעָלִיהֶם כָּכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם
 בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהֶל". "כָּל" – "כְּכָל", "דְּבָרִים" – "הַדְּבָרִים",
 "מִצְוָה" – "הַמִּצְוָה": מְקָרָא מִשְׁנָה הַלְכוֹת תַּלְמוּד "תּוֹסֵפֶתָא"
 אֲגוּדוֹת, וְאֶפְלוּ מַה שֶׁתַּלְמִיד וְתִיק עֲתִיד לֹאמַר לְפָנָי רַבּוֹ – בְּלֵן
 גְּאָמְרוּ לְמוֹשֶׁה בְּסִינַי.

וְלְמוּד הַתּוֹסֵפֶתָא הוּא אֶחָד מִן הַמְּדוּת הַמְּתִיחֶסוֹת אֵל הַתַּלְמִידֵי
 חֲכָמִים, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּמְדָּרָשׁ (אוֹצֵר הַמְּדָרָשִׁים עֶשֶׂר גְּלוֹת), עֶשֶׂר מְדוּת
 בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וְאֵלוֹ הֵן: הַלּוֹמֵד מְקָרָא וְאֵינוֹ לּוֹמֵד מִשְׁנָה, הַלּוֹמֵד
 מִשְׁנָה וְאֵינוֹ לּוֹמֵד גְּמָרָא, הַלּוֹמֵד גְּמָרָא וְאֵינוֹ לּוֹמֵד בְּרִיָּתָא, הַלּוֹמֵד
 בְּרִיָּתָא וְאֵינוֹ לּוֹמֵד תּוֹסֵפֶתָא, הַלּוֹמֵד "תּוֹסֵפֶתָא" וְאֵינוֹ לּוֹמֵד סְפָרָא
 וְכו'.

וכן אמרו רבותנו ז"ל במדרש (שיר השירים רבה פרשה א' סימן לו): "באחלי קדר" – מה אחלי קדר אף על פי שנגראין מבחויץ בעורים ושחורים וסמרטוטין, והם מבפנים אבנים טובות ומרגליות, כך תלמידי חכמים, אף על פי שנגראין בעורים ושחורים בעולם הזה, אבל בפנים יש בהם תורה מקרא משנה מדרשות הלכות תלמוד "תוספתות" ואגדות.

וגם הוא ממעלת שלמות התלמיד חכם, ונקרא על שם זה 'איש שהכל בו'; וכמו שאמרו (שם סימן סא) "אשכל הכפר", מהו אשכל? 'איש שהכל בו' – מקרא משנה תלמוד "תוספתות" ואגדות.

ונפסק להלכה בשלחן ערוך (אבן העזר סימן לח סעיף כו) שאם אמר לאשה על מנת שאני תנאה, צריך להיות יודע לקרות המשנה וספרא וספרי "ותוספתא של רבי היא".

וכן הוא נמנה בין המעלות של רבי יוחנן בן זכאי, כמו שאמרו חכמינו הקדושים ז"ל (אבות דרבי נתן פרק יד): אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי, שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות "תוספתות" וכו' שלא למד, והוא אחד מיסודי שמחתו של אדם,

וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ב'): "תודיעני ארצה תיים שבע שמחות" (תהלים טו, יא): אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, תודיעני באיזה פלוג מפלש לחיי העולם הבא וכו'. "שבע שמחות" - שבענו בהמשה שמחות, מקרא, משנה, תלמוד, "תוספתא" ואגדות. והשמחה של למוד תוספתא כל כך גדולה עד שמצאנו כמה פעמים בדברי חכמינו הקדושים שבשעה שלמד התנא תוספתא חדשה, שמח והאירו פניו באור גדול מאד, וכמו בא (ירושלמי שבת נד ע"ב): רבי אבהו אול לקסרין, ואתא מן תמן ואפוי נהירין, תמוניה תלמידיא סלקין ואמרין לר' יוחנן: תדין ר' אבהו אשבח סימא, אמר לון: למה? אמרין ליה: דאנפוי נהירין, אמר לון: דלמא אורייתא חדתא שמע, סלקון לגביה, אמרו ליה: ומה אורייתא חדתא שמע מר, אמר לון "תוספתא" עתיקא, אמרו, קרא עליי חכמת אדם וגו'.

ורבי אבהו הלך לקסרין וחזר והיו פניו מאירות מאד, וראו התלמידים אותו, ואמרו לרבי יוחנן, שרבי אבהו מצא אוצר, ושאל אותם, איך אתם יודעים? ואמרו כי פניו מאירות מאד, ואמר רבי יוחנן: אולי שמע איזו תורה חדשה, ועלו אצלו ושאלו אותו ואמר להם ששמע תוספתא חדשה.

ונה גם עקר עשירותו וכבודו של אדם, כשזוכה ללמוד כל התורה ביחד עם התוספתא, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה ו' סימן ב'): "איש אשר יתן לו האלהים" – "עשר" – זה בעל מקרא, "ונכסים" זה בעל משנה. "וכבוד" – זה בעל "תוספתא"; עין שם, והוא מזכר גם בפיוט "יציב פתגם" (להפטרת יום ב' דשבועות): "יודעי הלכתא ומתניתא "ותוספתא" ספרא וספרי; הרי מפל זה רואים איך שלמוד תוספתא הוא עקר גדול בלמודי התורה.

ופעם אמר מוהרא"ש נ"י, שמי שזוכה ללמוד תוספתא תמיד, יכול לפעל ישועות גדולות אצל ציון הקבר של התנא האלקי רבי היא, אשר חלקת מחקק ספון בעיר הקדש בטבריא ת"ו. וכמו שמספר בגמרא (בבא מציעא פה ע"ב), שהיה ההוא מרבנן, שנשרפו עיניו מחמת שהסתכל על הכבוד של רבי היא בנן עדן. והלך והשתטח על קבר רבי היא בטבריא, ואמר: "מתניתא דמר מתנינא" ופרש רש"י: "תוספתא של אדוני, שסדרה לששה סדרים, אני שונה תמיד", ונתרפאו עיניו. ורואים מזה אשר מי שלומד את התוספתא יש לו כח לפעל ישועות גדולות אצל הקבר של התנא רבי היא, בעל התוספתא, בטבריא.

וגם על פי סוד מצינו בתקוני זהר את עצם מעלת למוד תוספתא, שפרמוז על תוספת קדשה וטהרה, כמו הנשמה יתרה שנתוסף לכל אדם בשבת קדש, וכמוכא בתקוני זהר (תקון כא): 'בהוא זמנא אתקריאת איחי "תוספתא" מסטרא דיום שבת, כמה תוספות נחתין עמה לתלמידי חכמים דאתקריאו נשמות יתרות, הדיא הוא דכתיב: 'נשמת כל חי תברך את שמך הוי"ה אלקינו' כו', ואלין דמתוספאן לעמא קדישא, בערב שבת ירתין לון תלמידי חכמים ביומין דחל, ובחון אתעביד חול קדש, ואלין אינון תוספות דקא נחתין "מתוספתא", דודאי שכינתא איחי תקונא דגופא דקודשא בריך הוא, איחי בריתא, בד אתמר בה ותגל מרגלותיו, ואיחי תוספתא מסטרא דחי' עלמין, דאיחו מוסף שבת. עין שם.

וכן מפרש בתקוני זהר חדש (דף קיט ע"א): "תוספתא" אתקריאת מסטרא דצדיק, עין שם. ונמצינו למדים מכל זה את מעלת למוד "תוספתא" שהיא חלק ממסרת התורה הקדושה שנתנה למשה בסיני, וממשיך על האדם תוספות קדשה וטהרה, ואשרי מי שזוכה ללמוד אותו בכל יום.

והנה בגשמינות, אנחנו רואים, שכל אחד עסוק בתשגת בית ודירה נאה כדי שיהיה לו מקום מרוח לו ולבני ביתו, והוא באמת אחד מהדברים שמרחיבים דעתו של אדם, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסח נו ע"ב): 'שלאשה דברים מרחיבין דעתו של אדם וכו' דירה נאה וכו'. אם כן, על אחת כמה וכמה צריך האדם להיות עסוק בבגנית בית ודירה נאה לעולם תבא, שהוא עולם קים ועומד לנצח. והנה בשאדם זוכה ללמוד בכל יום תלמוד בבלי ירושלמי תוספתא הוא בונה לעצמו בית מפאר למעלה בעולם העליון, כי בבלי ירושלמי תוספתא הם ראשי תבות פי"ת, וכשאדם זוכה ללמוד אותם בכל יום, ולעשות סיום עליהם פעם אחר פעם, הרי הוא בונה לעצמו בית ודירה נאה ומפארת, שתהיה קימת לו לעד ולנצח נצחים.

והנה זה זמן זמנים שנים על גבי שנים, שהתקינו ללמוד בכל יום דף היומי מהתלמוד הבבלי, וכן בשנים האחרונות התקינו ללמוד בכל יום דף היומי מהתלמוד הירושלמי. ולכן כדי להשלים את הפי"ת בשלמות לזאת החליט מוה"רא"ש נ"י לכבוד יום חג השבועות הקדוש שהוא יום קבלת התורה של שנת ה'תשנ"ח – להתחיל את המחזור הראשון של למוד התוספתא היומי, וכן הדפים את הסדר בתוך "לוח ברסלב" של כל שנה, כדי שכל אחד ואחד יזכה ללמוד

פָּרַק אֶחָד בְּתוֹסַפְתָּא בְּכָל יוֹם, וְכֵן בְּמִשְׁךְ זְמַן קָצֵר יִזְכֶּה לְגַמֵּר אֶת כָּל הַתּוֹסַפְתָּא, וְיִהְיֶה לוֹ שִׁבְעַ שְׁמַחוֹת וְעֶשֶׂר וְאַשְׁרֵי אַמְתֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִזְכֶּה לְלַמֵּד אוֹתָם בְּכָל יוֹם, וְיִזְכֶּה לְבָנוֹת לְעֶצְמוֹ בְּיַת' נִצְחֵי שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת בְּיַבְלֵי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסַפְתָּא, וְלֹא יִכְנַס בְּבוֹשָׁה לְעוֹלָם הָעֲלִיזוֹן, כִּי רוֹאִים בְּחוּשׁ שֵׁישׁ בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם הַשְּׁבָעִים שָׁנָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדָם, וּבֵיתָם רִיקָם מְכַל וְכַל, וְיִוצְאִים מִן הָעוֹלָם עֲרֻמִּים, רַחֲמָנָא לְיַצְלָן, כִּי אַף פְּעַם בְּמִשְׁךְ יָמֵי חַיֵּיהֶם עָלֵי אֲדָמוֹת לֹא זָכוּ לְסִים עַל כָּל פְּנִים פְּעַם אַחַת בְּיַבְלֵי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסַפְתָּא, וְלָכֵן אֵין לָהֶם בְּיַת' נִצְחֵי לְהַכְנִס בּוֹ.

וְעַל כֵּן אָמַר מוהר"א ש"נ: "אַלְיָכֶם אִישִׁים אֶקְרָא, חוּסוּ עַל יָמֵי חַיֵּיכֶם, וְלָמָּה לֹא תְשִׁימוּ לֵב כִּי יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הִבֵּל וְרִיק, וְתִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם בְּיַבְלֵי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסַפְתָּא", וּכְמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קִהְלַת רַבָּה פְּרָשָׁה ו' סִימָן ג'): 'הוֹאִיל וְהִבֵּל הֵם יָמֵי שָׁל אָדָם, וּכְצֵל הֵם, מַה הַנְּאֻה יֵשׁ לוֹ בְּחַיִּים?'; וְלָכֵן הִחַכְּם עֵינֵינוּ בְּרֹאשׁוֹ לִמּוֹד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא בְּיַבְלֵי, דָּף גְּמָרָא יְרוּשָׁלַיִם, וּפָרַק אֶחָד תּוֹסַפְתָּא, וְכֵן בְּמִשְׁךְ שְׁמַחַת וּכְמוֹת שְׁנִים יִבְנֶה לְעֶצְמוֹ בְּיַת' נִצְחֵי לְהַכְנִס בּוֹ, וְיֵאִיר עָלָיו

מלך עליון בהארה נוראה ונפלאה עד מאד, אשרי לו בנה ואשרי לו בבא.

ובשנת תשע"ב, באמצע מחזור הי"ג, קם אחד מאנשי שלומנו והקים עולה של תורה, והוציא לאור סדרי התוספתא בנקוד ופסוק מלא, עם אותיות מאירות עינים – קונטרסים קונטרסים נפרדים, ובכל קנטרם סדר הלמוד לימי אותו שבוע, דבר יום ביומו, ושבח מוהרא"ש גרו יאיר את דבר המלאכה מאד, ואמר שהיא זכות הרבים גדולה מאד. וגם הוא בעצמו נ"י הדר ללמוד את השיעור מתוך הקונטרם השבועי. וגם אפלו במוצאי תשעה באב של אותה שנה – שחל ביום ראשון פלילה, עוד לפני שהלכו העם למעם אחר הצום, חפש מוהרא"ש נ"י אצל אנשי שלומנו אם כבר נדפס קונטרם הלמוד השבועי של התוספתא לפרשת ואתחנן, כדי ללמוד מתוכו.

וכמה פעמים הבטיח מוהרא"ש נ"י לאנשי שלומנו, שבעזרת השם יתברך, באשר ישלם הפדור החדש לכל התוספתא, ידפיסו כל השישה סדרים בכרך גדול ומהדר, ובאותיות מאירות עינים, כדי

י. קבץ שיחות מוהרא"ש _____

לזכות כל העולם בלו עם למוד תוספתא קדישא, יזכנו הקדוש ברוך
הוא לראות במהרה בצאתה לאורה.

